

Öğretmenler sınıflarındaki kekeleyen öğrencilere nasıl yardım edebilecekleri konusunda zorluk yaşamakta ve sık sık şüpheli soruları sormaktadırlar;

-Kekeleyen öğrencimden sözlü anlatımlar, sesli okumalar veya sorulara cevap vermesini beklemeli miyim?

-Onunla kekemeliği hakkında konuşmalı mıyım yoksa kekemeliği görmezden mi gelmeliyim?

-Diğer çocuklar onunla dalga geçerse ne yapmalıyım?

Okul Öncesi Çocuklar

Eğer öğrencilerinizden birinin çocukluk çağı kekemeliği olabileceğinden endişe ediyorsanız, bu aşamada çocuğa özel bir özen ve dikkat göstermeyiniz. Bunun yerine, doğru tavsiyeler almak için bir dil ve konuşma terapistiyle iletişime geçiniz. Ayrıca, bu problemin çocuğun tipik konuşma şekli olup olmadığını öğrenmek için çocuğun ebeveynleri ile konuşunuz. Çoğu durumda, eğer ebeveynler ve öğretmenler çocuğu sabırlı, sakin ve duygusal olmayan şekilde dinler ve sorularına cevap verirse, çocuğun konuşması dil ve okul yetenekleri geliştikçe normal haline dönecektir. Ancak çocuğun akıcılık bozukluğu devam ederse, bir dil ve konuşma bozukluğu uzmanından profesyonel yardım alınması gerekebilir.

İlkokul Çocukları

Bu yaş grubundaki çocuklarda yalnızca ses tekrarları ve uzatmaları görülmez, ayrıca konuşmaya çabalarırken fark edilebilir **güçlük, gerilim ve hayal kırıklığı** da görülebilir. Bu yaş grubundaki çocuklar yardıma ihtiyaç duymaktadır. Bir dil ve konuşma terapistine danışabilir ve gözlemlerinizi çocuğun ebeveynleriyle paylaşabilirsiniz. Siz, çocuğun ebeveynleri ve terapist çocuğun akıcılığının sınıftaki diğer çocuklardan farklı olduğu konusunda uzlaşırsa, bir ekip olarak çocuğun kekemeliğini değerlendirmeye karar vermelisiniz.

Çocuğun kekemeliğine nasıl bir tepki vermeli ya da çocuktan sınıfta nasıl bir katılım beklenmeli? Bu sorunun cevabı her çocuğa göre değişebilir. Çok sık görülmeyen örneklerden biri çocuğun oldukça kaygısız olması ve sınıf tartışmalarına katılmaktan hoşnut olması olabildiği gibi, yine az görülen örneklerden biri de çocuğun ağlaması ve konuşmayı reddetmesi olabilir. Çoğunlukla davranışları iki uç örnek arasında gerçekleşir. Eğer çocuk bir terapist tarafından takip ediliyorsa, bu konuda ne beklemeniz gerektiği ile ilgili terapistin görüşlerine başvurun. Ayrıca, derse nasıl katılım sağlamak istediği ile ilgili öğrenciniz ile açıkça konuşun.

Öğrencinizle Konuşun ve Ona Desteğinizi Gösterin

Öğrencinizle özel olarak konuşun. Ona tıpkı diğer yetenekleri öğrenirken yaşadığımız gibi konuşurken de bazen zorlanabileceğimizi anlatın. Pratik yaparak gelişebileceğini söyleyin. Onun öğretmeni olduğunuzu ve kekemeliğin sizin için hiçbir sorun oluşturmadığını açıklayın. Bu şekilde öğrencinizle konuşarak, öğrencinizin kekemeliğinin farkında olmasını ve onu kabul etmesi konusunda yardımcı olun.

Soru Sormak

Sınıfta soru sorarken, kekemeliği olan çocukların daha rahat cevap verebilmesi için şunları yapabilirsiniz.

-Başlangıçta, kekeleyen çocuk sınıfa uyum sağlayana dek görece daha az kelimeyle cevap verebileceği sorular sorun.

-Eğer her öğrenciye aynı soruyu soracaksanız kekeleyen öğrencinizin ilk olarak mı yoksa sonlarda mı cevap vermeyi tercih edeceğini öğrenin. Gerilim ve endişe bazı çocuklarda sırasını beklerken artarken, bazılarında diğer çocuklardan daha erken cevapladıklarında artmaktadır. Bu nedenle öğrencinize ne istediğini sormak önemlidir.

-Tüm sınıfa şunları hissettirmelisiniz. (1) Soruya cevap vermek için ihtiyaç duydukları kadar zamana sahip olduklarını ve (2)

Sadece soruya hızlıca cevap vermeleri ile değil ayrıca cevabı yeterince düşünmeleri ile ilgilendiğinizi.

Sınıfta Yüksek Sesle Okumak

Eğer kekemeliği olan öğrenciler evde pratik yapma konusunda cesaretlendirilirse pek çoğu sınıfta yüksek sesle okuma yapmanın üstesinden gelebilmektedir. Ancak yine de öğrencinizin yüksek sesle okuma yaparken şiddetli kekemeliği oluşabilir. Birçok kekeleyen öğrenci bir başkasıyla aynı anda (koro şeklinde) okuma yaparken oldukça akıcıdır. Sadece kekemeliği olan çocuğa okuma yaptırmak yerine, bunu başka bir öğrenciyle de yaptırabilirsiniz. Kekeleyen öğrenciye kendini özel hissettirmemek adına okuma parçasının bir kısmını tüm sınıfa birlikte sesli olarak okutabilirsiniz. Zamanla, aşamalı olarak öğrenciniz kendine daha güvenli hale gelecek ve sınıfta yüksek sesle kitap okuma ile kendi başına baş edebilecektir.

Kekeleyen Öğrencinizle Dalga Geçilmesi

Bu konu kekeleyen öğrenciniz için incitici olabilir, bu nedenle bu davranış olabildiğince sonlandırılmaya çalışılmalıdır. -Eğer kekemeliği olan öğrencinizin bu davranıştan açıkça üzüldüğünü ve etkilendiğini görüyorsanız onunla birebir konuşun. Ona diğerlerinin neden dalga geçtiğini anlamasına yardım edin ve nasıl cevap vermesi gerektiği ile ilgili bir beyin fırtınası gerçekleştirin. -Eğer belirli bir öğrencinin dalga geçtiğini görüyorsanız, onunla birebir konuşarak bu davranışının neden kabul edilemez olduğunu anlatın. -Sorun hala devam ederse okulunuzun rehberlik ve psikolojik danışma uzmanından ya da başka bir uzmandan yardım alarak ortak bir strateji geliştirebilirsiniz.

-Bu broşürde birkaç genel nokta anlatılmaktadır. Unutmayın ki her çocuk farklıdır ve sizin pozitif yaklaşımınız kekemeliği olan öğrenciniz üzerinde büyük farklar yaratabilir.

Kekeleyen Öğrencisi Olan Öğretmenler İçin İpuçları

1. Öğrencinize “Yavaş konuş!”, “Rahal ol.” gibi telkinlerde bulunmayın.
2. Onunla konuşurken asla sözünü tamamlamayın, sınıf arkadaşlarını bu konuda uyarın.
3. Sınıftaki tüm öğrencileri sırayla konuşma ve dinleme ve bir başkası konuşurken onu bölmeme konusunda eğitin. Tüm öğrenciler özellikle de kekemeliği olanlar daha az bölünen konuşmalarda daha akıcı olabilmekteler.
4. Kekemeliği olmayan öğrencilerinizden ne bekliyorsanız kekemeliği olan öğrencinizden de aynı nicelik ve niteliği bekleyin.
5. Konuşma şekliniz aceleci olmayan, yavaş, sakın ve birçok duraksama içerecek şekilde olsun. Bu kekeleyen öğrencinize yardımcı olacaktır.
6. Kekeleyen öğrencinize nasıl söylediğini değil, ne söylediğini dikkat aldığımızı hissettirin. (Yüz mimikleri, küçük sesler vb.)
7. Kekemeliği olan öğrencinizle ihtiyaçları konusunda birebir konuşun. İhtiyaçları hakkında ona saygı duyun ve yerine getirmeye çabalayın.
8. Kekemelik olgusunu utanılacak ya da farklı algılanacak bir şeymiş gibi hissettirmeyin. Kekemelik hakkında sıradan bir şeymiş gibi konuşun.

Daha ayrıntılı bir yardım için lütfen uzman bir dil ve konuşma terapistine başvurun. Bu broşür ABD’deki Kekemelik Vakfı (Stuttering Foundation) tarafından “The child who stutters at school: notes to the teacher” orijinal adıyla yayımlanmış ve Kekemeler Derneği tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Kekemeler Derneği çeviri veya içerikten kaynaklı herhangi bir sorumluluğu kabul etmemektedir

İletişim:

www.kekemelerderneği.com
www.facebook.com/kekemelerderneği
www.facebook.com/groups/kekemelerderneği
www.instagram.com/kekemelerderneği
www.twitter.com/kekemeder
kekemelerderneği@gmail.com

Kekemeler Derneği Özgürce Kekele

Unutmayınız...

- Kekemelik psikolojik bir rahatsızlık değildir. Nörolojik ve genetik altyapısı olan bir konuşma engeldir.
- Ergenlik öncesi doğru yönlendirme ve bilimsel yaklaşımlarla ortadan kaldırılabılır, kaldırılamasa bile özgürce, utanmadan, efor sarf etmeden kekelemek öğretilir.
- Doğru terapist seçerken dil ve konuşma terapistliği eğitimi olup olmadığı, diploması, kullandığı bilimsel yöntemler sorgulanmalıdır. Türkiye’de maalesef kendine terapist diyen kekemeliği “14 günde son” gibi ibarelerle bitireceğini iddia eden işletme ve mühendislik mezunları bile bulunmaktadır. Kekemeliği olan öğrenciniz ve ailesinin kandırılmasına ve umutlarının kırılmasına izin vermeyin.

Illustrated by Amy L. Dech

Öğrenciniz Kekeliyor mu?

Dean E. Williams, Ph.D.

Lisa A. Scott, Ph.D., The Florida State University

Kekemeler Derneği tarafından türkçeye aktarılmıştır.

Özgürce Kekele